

Motion till riksdagen 2024/25:2006

av Carina Ståhl Herrstedt m.fl. (SD)

Långsiktiga förutsättningar för mänskliga rättigheter

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör ta initiativ till att i lag förtydliga när schabloniserat föräldraavdrag ska göras och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över möjligheten att initiera arbetet med att utarbeta lagförslag som gör att samtliga hjälpmoment för alla grundläggande behov ger rätt till personlig assistans och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Den personliga assistansen utgör en grundläggande mänsklig rättighet och är alldeles avgörande för personer med omfattande funktionsnedsättningar. Med personlig assistans ges alla rätt till deltagande, bidragande och självbestämmande samtidigt som det skapar möjligheter till rätt förutsättningar på lika villkor. Den personliga assistansen har haft en ganska dyster utveckling under lång tid, och Sverigedemokraterna vill se en stärkt assistans grundad på långsiktighet.

Samtidigt har det nya föräldraavdraget inte gett det utfall som önskats - barn har snarare hamnat i kläm genom att föräldraavdraget har räknats dubbelt, vilket lett till att barn förlorat assistans istället för att få tillgång till det i större utsträckning. Här menar Sverigedemokraterna att regeringen behöver förtydliga i lag när schabloniserat

föräldraavdrag ska göras. Det finns majoritet i riksdagen för att se över hur alla grundläggande behov kan omfattas av den personliga assistansen, och vi menar att det är hög tid att initiera ett sådant arbete.

Tidöavtalet

Sverigedemokraterna har under lång tid prioriterat frågorna om stärkta rättigheter och möjligheter för funktionsnedsatta personer. Vi är därför glada över att Sverigedemokraterna, tillsammans med regeringen, kommit överens om en betydande reform som ska genomföras inom ramen för Tidöavtalet. Utifrån den utredning som publicerats 1 mars 2023 om ett statligt huvudmannaskap för personlig assistans (SOU: 2023:9) ska åtgärder övervägas för att se över det statliga helhetsansvaret för personlig assistans i Sverige. Detta har remissbehandlats och bereds för närvarande i Regeringskansliet. Vidare har partierna inom ramen för budgetpropositionen för utgiftsområde 9 beslutat att räkna upp timbeloppet för assistansersättningen med 3 procent, samt att halvera schablonen för föräldraavdraget i syfte att fler barn ska få rätt till assistans.

Föräldraavdraget

Den 1 januari 2023 trädde en lagändring i kraft som innebär att föräldraansvaret enligt föräldrabalken ska beaktas vid bedömningen av ett barns behov av personlig assistans genom att det görs schablonavdrag (föräldraavdrag) från barnets behov av hjälp med grundläggande behov och andra personliga behov enligt LSS.

En förväntad konsekvens av införandet av det schabloniserade föräldraavdraget var att antalet barn med personlig assistans skulle öka. Eftersom denna ökning till stora delar uteblivit aviseras i budgetpropositionen att som en åtgärd halvera schablonen för föräldraavdraget i syfte att fler barn ska få rätt till assistans. Problemet med det uteblivna resultatet kvarstår dock, det görs fortfarande avdrag på ett sätt som inte var intentionerna med den nya lagändringen.

Problematiken tycks ligga i att det nu istället görs dubbla föräldraavdrag av Försäkringskassan. Först drar försäkringskassan bort timmar för vad de menar inte har med själva funktionsnedsättningen att göra på resterande timmar görs sedan det nya schablonavdraget, vilket innebär att barnen hamnar i ett sämre läge än före lagändringen. Tanken i utredningen Stärkt rätt till assistans var att föräldraavdraget skulle dras från barnets totala hjälpbehov oavsett om dessa beror på en

funktionsnedsättning eller inte. Det är olyckligt att lagstiftningen inte närmare reglerar när föräldraavdraget ska göras.

Att halvera schablonen för föräldraavdraget är en bra åtgärd men det är orimligt att lagens intentioner inte tydligare framgår i lagtexten och därför bör ett förtydligande snarast göras så att lagens och lagstiftarnas intentioner upprätthålls.

Grundläggande behov

En riksdagsmajoritet bestående av C, L, KD, V, SD och MP har tidigare mandatperiod röstat för att utarbeta lagförslag som gör att samtliga hjälpmoment för alla grundläggande behov ska ge rätt till personlig assistans. Då beslutet togs gällde det förvisso ett tilläggsdirektiv till en redan påbörjad utredning - en utredning som nu är presenterad och klar.

Men andemeningen råder det inga som helst tvivel om att det bör utarbetas lagförslag som gör att samtliga hjälpmoment för alla grundläggande behov ger rätt till personlig assistans. Det är hög tid att se människors behov i sin helhet och inte stycka upp dem. Nuvarande regering bör beakta tidigare tillkännagivande och bör ta de initiativ som behövs för att samtliga hjälpmoment för alla grundläggande behov ska ge rätt till personlig assistans.

Carina Ståhl Herrstedt (SD)

Carita Boulwén (SD)

Leonid Yurkovskiy (SD)

Mona Olin (SD)

Christian Lindefjärd (SD)